

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ เป็นการศึกษาปัญหาการดำเนินงานการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 ปีการศึกษา 2551 ซึ่งมีวิธีดำเนินการวิจัยตามลำดับ ดังนี้

1. วัตถุประสงค์การวิจัย
2. สมมติฐานการวิจัย
3. วิธีดำเนินการวิจัย
4. สรุปผลการวิจัย
5. อภิปรายผล
6. ข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัญหาการดำเนินงานจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้รับผิดชอบเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ทั้งโดยรวมและรายด้าน
2. เพื่อเปรียบเทียบปัญหาการดำเนินงานจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ในโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 จำนวนสามสถานภาพ และระดับช่วงชั้น ทั้งโดยรวมและรายด้าน
3. เพื่อศึกษาความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะ การดำเนินงานจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1

ตามมติฐานการวิจัย

1. ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้รับผิดชอบเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ในโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 มีความคิดเห็นต่อปัญหาการดำเนินงานจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ แตกต่างกัน
2. โรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 ที่เปิดสอนระดับช่วงชั้นที่แตกต่างกัน มีปัญหาการดำเนินงานจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ แตกต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้รับผิดชอบเด็กที่มีความต้องการพิเศษ จากโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม ปีการศึกษา 2551 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 จำนวน 33 โรงเรียน รวมทั้งสิ้น 231 คน จำแนกเป็น ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 33 คน และครูที่รับผิดชอบเด็กที่มีความต้องการพิเศษ จำนวน 198 คน จำแนกเป็นผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียน ระดับช่วงชั้นที่ 1-2 จำนวน 9 คน ช่วงชั้นที่ 1-3 จำนวน 18 คน และช่วงชั้นที่ 3-4 จำนวน 6 คน และครูที่รับผิดชอบเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ระดับช่วงชั้นที่ 1-2 จำนวน 54 คน ช่วงชั้นที่ 1-3 จำนวน 108 คน และช่วงชั้นที่ 3-4 จำนวน 36 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้รับผิดชอบเด็กที่มีความต้องการพิเศษ จากโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม ปีการศึกษา 2551 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 จำนวน 33 โรงเรียน รวมทั้งสิ้น 198 คน ได้มาโดย 2 วิธี ดังนี้

2.1 ผู้บริหารสถานศึกษา ได้กลุ่มตัวอย่าง โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จากโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 จำนวน 33 โรงเรียน ได้กลุ่มตัวอย่าง 33 คน จำแนกเป็น ผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียน ระดับช่วงชั้นที่ 1-2 จำนวน 9 คน ช่วงชั้นที่ 1-3 จำนวน 18 คน และช่วงชั้นที่ 3-4 จำนวน 6 คน

2.2 ครูผู้รับผิดชอบเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ได้มาโดยใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) และกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของเครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie and Morgan) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 165 คน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เครื่องมือที่ใช้ศึกษา เป็นแบบสอบถาม เกี่ยวกับปัญหาการดำเนินงานการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างขึ้น จำนวน 1 ฉบับ เป็นลักษณะแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) และแบบปลายเปิด แบ่งเป็น 3 ตอน จำนวน 46 ข้อ หากคุณภาพของแบบสอบถาม โดยหาค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามเป็นรายข้อ โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่าย (Simple Correlation) ของเพียร์สัน ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวมทั้งฉบับ ปรากฏว่าได้ค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ .33 ถึง .77 จำนวน 46 ข้อ และหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ทั้งฉบับ โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค ได้ค่าความเชื่อมั่น .93

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยขอหนังสือราชการ จากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม เพื่อขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลจาก โรงเรียนในพื้นที่ในกลุ่มตัวอย่าง และผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง

5. การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องไมโครคอมพิวเตอร์ โปรแกรมสำเร็จรูป โดยแยกวิเคราะห์ตามลำดับ ดังนี้

5.1 วิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นของผู้ตอบแบบสอบถาม ด้วยค่าร้อยละ (Percentage)

5.2 วิเคราะห์ปัญหาการดำเนินงานการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ในโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม โดยหาค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทั้งโดยภาพรวม และรายด้าน

5.3 วิเคราะห์เปรียบเทียบปัญหาการดำเนินงานการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ในโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม ระหว่างความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา กับครูที่รับผิดชอบเด็กที่มีความต้องการพิเศษ โดยใช้ t-test แบบ Independent Samples

5.4 วิเคราะห์เปรียบเทียบปัญหาการดำเนินงานการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ในโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม ที่มีระดับช่วงชั้น แยกต่างหาก โดยใช้

ค่า F-test (One-way Analysis of variance) และหากพบว่าคู่ใดมีความแตกต่างกันก็จะ
ดำเนินการเปรียบเทียบเป็นรายคู่โดยใช้วิธีของนิวแมน-คิวส์ (Newman-Kuels Method)

5.5 วิเคราะห์ปัญหาและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม จากแบบสอบถามปลายเปิด โดย
ผู้วิจัยได้จัดเรียงลำดับตามความถี่

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ เป็นการศึกษาปัญหาการดำเนินงานการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มี
ความต้องการพิเศษใน โรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มหาสารคาม เขต 1 ซึ่งสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ปัญหาการดำเนินงานจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษใน โรงเรียน
แกนนำจัดการเรียนร่วม ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้รับผิดชอบเด็กที่มี
ความต้องการพิเศษ โดยภาพรวม อยู่ในระดับ ปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า
มีปัญหาลู่อยู่ในระดับปานกลาง ทุกด้าน โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้าน
คุณภาพนักเรียน ด้านปัจจัย ด้านการบริหารจัดการ และด้านกระบวนการเรียนการสอน

1.1 เมื่อพิจารณาตามสถานภาพพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษา มีปัญหาการ
ดำเนินงานจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ โดยภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง
เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีปัญหาลู่อยู่ในระดับปานกลาง ทุกด้าน เช่นเดียวกัน ส่วนครูที่
รับผิดชอบเด็กที่มีความต้องการพิเศษ มีปัญหาการดำเนินงานจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความ
ต้องการพิเศษ โดยภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีปัญหาลู่
ในระดับมาก จำนวน 1 ด้าน คือ ด้านคุณภาพนักเรียน อีกจำนวน 3 ด้าน มีปัญหาลู่ใน
ระดับปานกลาง

1.2 เมื่อพิจารณาตามระดับช่วงชั้น พบว่า ระดับช่วงชั้นที่ 1-2 มีปัญหาการ
ดำเนินงานจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง
เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีปัญหาลู่อยู่ในระดับปานกลาง ทุกด้าน เช่นเดียวกัน ระดับ
ช่วงชั้นที่ 1-3 มีปัญหาการดำเนินงานจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ โดย
ภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีปัญหาลู่ในระดับปานกลาง
ทุกด้าน และระดับช่วงชั้นที่ 3-4 มีปัญหาการดำเนินงานจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความ
ต้องการพิเศษ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีปัญหาลู่
ในระดับปานกลาง ทุกด้าน เช่นเดียวกัน

2. ผลการเปรียบเทียบปัญหาการดำเนินงานจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ในโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 จำนวนตามสถานภาพ และระดับช่วงชั้น ทั้งโดยรวมและรายด้าน พบว่า

2.1 ผู้บริหารและครูที่รับผิดชอบเด็กที่มีความต้องการพิเศษมีปัญหาการดำเนินงานจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ทั้งโดยรวมและรายด้าน แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยพบว่า ในภาพรวม ครูที่รับผิดชอบเด็กที่มีความต้องการพิเศษ มีปัญหามากกว่าผู้บริหารสถานศึกษา เมื่อพิจารณาในรายด้าน พบว่า ด้านคุณภาพนักเรียน ด้านการบริหารจัดการ และ ด้านปัจจัย ครูที่รับผิดชอบเด็กที่มีความต้องการพิเศษ มีปัญหามากกว่าผู้บริหารสถานศึกษา ส่วนด้านกระบวนการเรียนการสอนผู้บริหารสถานศึกษามีปัญหามากกว่า ครูที่รับผิดชอบเด็กที่มีความต้องการพิเศษ

2.2 โรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 ที่เปิดสอนระดับช่วงชั้นที่แตกต่างกัน มีปัญหาการดำเนินงานจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ทั้งโดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน

3. ความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะ การดำเนินงานจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่รับผิดชอบเด็กที่มีความต้องการพิเศษ พบว่า

3.1 ด้านคุณภาพนักเรียน ปัญหาที่มีความถี่สูงสุด ได้แก่ ครูผู้สอนมุ่งจัดการเรียนการสอนให้กับเด็กปกติมากกว่าที่จะให้ความสนใจกับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ทำให้ผลการเรียนต่ำรองลงมา ได้แก่ เด็กที่มีความต้องการพิเศษ ถูกมองว่าเป็นตัวจุดให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของโรงเรียน ในภาพรวมต่ำ ทำให้ไม่มีใครคอยให้กำลังใจ

3.2 ด้านกระบวนการเรียนการสอน ปัญหาที่มีความถี่สูงสุด ได้แก่ ครูไม่ได้จัดทำแผนการสอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษเป็นรายบุคคล แต่จะสอนเหมือนเด็กปกติทั่วไป รองลงมา ได้แก่ การสอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษร่วมกับเด็กปกติ ทำให้ล่าช้า เป็นภาระกับครูเด็กปกติได้เรียน ไม่เต็มที่

3.3 ด้านการบริหารจัดการ ปัญหาที่มีความถี่สูงสุด ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนไม่มีความชัดเจน/ไม่มั่นใจเกี่ยวกับการคัดแยกเด็กที่มีความต้องการพิเศษ รองลงมา ได้แก่ ครูขาดแรงจูงใจที่จะสอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษเพราะ ไม่ได้รับสวัสดิการใดๆที่พิเศษกว่าครูที่ไม่ได้สอน

3.4 ด้านปัจจัย ปัญหาที่มีความถี่สูงสุด ได้แก่ ผู้บริหารและครูผู้สอนยังไม่ได้รับการพัฒนาอย่างทั่วถึงและต่อเนื่อง รองลงมาได้แก่ เด็กที่มีความต้องการพิเศษไม่ได้รับการเอาใจใส่ดูแลเท่าที่ควร จากผู้บริหาร ครูและเพื่อนๆ ปล่อยให้เป็นภาระของผู้ปกครอง

3.5 ข้อเสนอแนะที่สำคัญ ได้แก่ ศูนย์การศึกษาพิเศษจังหวัด/เขตพื้นที่การศึกษา ควรมีการนิเทศ ติดตาม การจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการอย่างทั่วถึงและต่อเนื่อง และควรจัดสวัสดิการเพื่อเป็นขวัญ กำลังใจแก่ครูที่รับผิดชอบ อย่างหลากหลาย

อภิปรายผล

จากการสรุปผลการวิจัย ปัญหาการดำเนินงานจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มหาสารคาม เขต 1 ในครั้งนี้ มีประเด็นที่น่าสนใจควรแก่การนำมาอภิปราย ดังนี้

1. ปัญหาการดำเนินงานจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้รับผิดชอบ เด็กที่มีความต้องการพิเศษ โดยภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับ ปานกลาง ซึ่งสามารถอภิปรายผล เป็นรายด้าน ดังนี้

1.1 ด้านคุณภาพนักเรียน ครูผู้สอนมีปัญหาการดำเนินงานจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ อยู่ในระดับมาก เกี่ยวกับ การพัฒนาการด้านทักษะการช่วยเหลือตนเองของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ การพัฒนาการตามศักยภาพพระห้วงเด็กที่มีความต้องการพิเศษและเด็กปกติในชั้นเรียน และการเสริมสร้างเจตคติต่อเด็กที่มีความต้องการพิเศษในทางที่สร้างสรรค์ของโรงเรียน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ครูต้องรับภาระสอนทั้งเด็กปกติและเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ซึ่งอาจมีหลายประเภท แต่การสอนเด็กพิเศษในห้องร่วมกับเด็กปกติจำเป็นต้องใช้เวลาและต้องใช้แผนการสอนเฉพาะบุคคล ทำให้ต้องเสียเวลามาก และจำเป็นต้องดูแลเด็กปกติคนอื่นๆ ด้วย ทำให้การเรียนการสอนทำได้ไม่เต็มที่ จัดการเรียนการสอนลำบาก ภาระที่จะต้องดูแล เอาใจใส่ การช่วยเหลือตนเองให้กับเด็กพิเศษ ก็ทำได้ไม่เต็มที่ จึงปล่อยให้ภาระของผู้ปกครองมากกว่า ดังนั้น โรงเรียนจำเป็นอย่างไรจะต้องสร้างความเข้าใจกับผู้ปกครองของเด็กปกติและผู้ปกครองของเด็กพิเศษเพื่อทำความเข้าใจ เสนอข้อคิดเห็นให้คำแนะนำ ตลอดจนขอความร่วมมือในการพัฒนาเด็กที่มีความต้องการพิเศษได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งผลการวิจัยนี้ พบว่าสอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2544 : 28-29) ที่ศึกษาพบว่า เด็กปกติมีมากกว่าเด็กพิเศษ เวลาสอนถ้าสนใจเด็ก

พิเศษมากก็จะทำให้การเรียนการสอนเด็กปกติไม่เต็มที่ เด็กพิเศษไม่ต่อเนื่องเข้าชั้นเรียนร่วมกับเด็กปกติ และเด็กมีพัฒนาการไม่เท่ากัน ในห้องหนึ่งมีเด็กพิเศษหลายคนและหลายกรณี และจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2548 : 81-83) ที่พบว่า นักเรียนพิการหรือที่มีความบกพร่องส่วนใหญ่ยังไม่ได้รับโอกาสทางการศึกษาในโรงเรียนทั่วไปอย่างแท้จริง การพัฒนากิจกรรมนักเรียนเป็นเฉพาะบุคคลยังมีน้อย โรงเรียนยังเลือกให้นักเรียนได้ทางประเภทและรับเฉพาะที่มีความพิการในระดับปานกลางและระดับน้อยเท่านั้น เทคนิควิธีสอนยังไม่เฉพาะและไม่สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นพิเศษของนักเรียนพิการ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ จารึก โกษาพงษ์ (2545 : 83) ที่พบว่า มีปัญหาด้านผู้เรียนเกี่ยวกับการสร้างเจตคติที่ดีของเด็กพิเศษเรียนร่วม และการเตรียมความพร้อมในด้านการช่วยเหลือตนเองในชีวิตประจำวัน

1.2 ด้านกระบวนการเรียนการสอน ครูผู้สอนมีปัญหาการดำเนินงานจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ อยู่ในระดับมาก เกี่ยวกับ การจัดทำรายละเอียดในแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลให้สอดคล้องกับความต้องการของนักเรียน การจัดกิจกรรมของครูผู้สอนเพื่อเตรียมความพร้อมและ/หรือฟื้นฟูสมรรถภาพนักเรียนเพื่อการเรียนร่วม และการวางแผนพัฒนานักเรียนเป็นรายบุคคล โดยการจัดทำแผนจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ครู ผู้สอนมีภาระงานหลายอย่าง ทำให้ไม่มีเวลามากพอที่จะวางแผนจัดกิจกรรม ให้ความสนใจนักเรียนพิเศษ โดยเฉพาะ และติดตามแก้ไขปัญหาต่างๆที่เกิดขึ้นขณะจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ตลอดจนครูผู้สอนแต่ละคนไม่ได้จบการศึกษาด้านการศึกษาพิเศษมาโดยเฉพาะ แม้จะได้รับการอบรมเกี่ยวกับการศึกษาพิเศษมาบ้าง แต่คงทำได้ไม่เต็มที่นัก ทำให้เกิดปัญหาในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน จึงเป็นหน้าที่ของผู้บริหารที่จะวางแผนแก้ไขปัญหาลดภาระงานของครูผู้สอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษรวมทั้งช่วยส่งเสริมสนับสนุน เสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจ พัฒนากรุณอย่างจริงจังและต่อเนื่อง ตลอดจนจัดหาสวัสดิการเพื่อเป็นขวัญและกำลังใจ ซึ่งผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ เบญจา ชลธรรณนท์ (2548 : 82) ที่ได้ศึกษาวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน ในการดำเนินงานของโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม พบว่า จุดอ่อน ประการหนึ่ง คือ กระบวนการจัดทำ IEP ยังไม่มีคุณภาพเพียงพอ ได้แก่ โรงเรียนส่วนใหญ่ดำเนินการ โดยไม่มีคณะกรรมการจัดทำ IEP ของนักเรียนแต่ละคน กระบวนการตรวจสอบไม่ครอบคลุมทั้งวิธีการ เครื่องมือ และแหล่งเรียนรู้ เป็นการกรอกแบบฟอร์ม โดยครูคนหนึ่งมากกว่าการทำตามกระบวนการจัดทำ IEP และยังไม่นำไปสู่การสอนเพื่อพัฒนานักเรียนพิการให้เกิดผลอย่างแท้จริง และยังคงสอดคล้องกับ

นงลักษณ์ มีศิลป์ (2548 : บทคัดย่อ) ที่พบว่า มีปัญหาการดำเนินงานด้านกระบวนการเรียนการสอนมากที่สุดเกี่ยวกับการวางแผนพัฒนานักเรียนเป็นรายบุคคล โดยจัดทำแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล จัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ส่งเสริมการเรียนรู้และจัดกิจกรรมเตรียมความพร้อมและหรือฟื้นฟูสมรรถภาพนักเรียนเพื่อการเรียนรู้ร่วม

1.3 ด้านการบริหารจัดการ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่รับผิดชอบมีปัญหการดำเนินงานจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ อยู่ในระดับมาก เกี่ยวกับการส่งเสริม สนับสนุน ให้บุคลากร สามารถทำวิจัยเพื่อแก้ ปัญหาและพัฒนาผู้เรียน ได้เต็มศักยภาพและตรงตามความต้องการจำเป็นของผู้เรียนแต่ละบุคคล การระดมทรัพยากรและความร่วมมือจากหน่วยงาน องค์กร ต่างๆ ทั้งภาครัฐและเอกชนเพื่อพัฒนาเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก การจัดการศึกษาพิเศษเป็นเรื่องยุ่งยาก เป็นเรื่องเฉพาะทางครูที่รับผิดชอบต้องมีความรู้ ความเข้าใจ มีทักษะและประสิทธิภาพในการจัดการศึกษาเป็นอย่างดีจึงจะสามารถทำวิจัยเกี่ยวกับการแก้ปัญหาและพัฒนาเด็กที่มีความต้องการพิเศษได้ ตลอดจนทั้งขาดการประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น ศูนย์การศึกษาพิเศษจังหวัดมหาสารคาม ภาควิชาการศึกษาพิเศษมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม เป็นต้น ดังนั้นจึงเป็นหน้าที่ของผู้บริหาร ในการส่งเสริมการวิจัย ให้ครูมีความรู้ในด้านการวิจัย สร้างความตระหนักและเห็นคุณค่าการวิจัย สนับสนุนให้ครูนำผลการวิจัยไปใช้ รวมทั้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ครอบคลุมและชุมชนต้องให้การสนับสนุน ส่งเสริมให้การจัดการศึกษาพิเศษดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพ ผลผลิตต้องกับ นงลักษณ์ มีศิลป์ (2548 : บทคัดย่อ) ที่ศึกษาพบว่า มีปัญหาการดำเนินงานเกี่ยวกับการสนับสนุนให้ครูการศึกษาพิเศษใช้กระบวนการ วิจัยในการพัฒนาการเรียนรู้อันเหมาะสมกับผู้เรียน และยังสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ศักดิ์คำ อุปภาใต้ (2544 : บทคัดย่อ) ที่พบว่า โรงเรียนส่วนมากยังไม่ได้ดำเนินการเพื่อส่งเสริมสนับสนุนให้ครู ผู้สอนทำวิจัยในชั้นเรียนทั้งด้านนโยบายการวิจัยในชั้นเรียน ด้านงบประมาณ ด้านเวลา ด้านวัสดุ อุปกรณ์และเครื่องอำนวยความสะดวกสำหรับการวิจัยในชั้นเรียน

1.4 ด้านปัจจัย ครูที่รับผิดชอบมีปัญหการดำเนินงานจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ อยู่ในระดับมาก เกี่ยวกับ ความรู้ ความเข้าใจต่อการดำเนินการจัดการเรียนร่วมอย่างถูกต้องของผู้บริหารสถานศึกษา ความรู้ ความเข้าใจต่อการดำเนินการจัดการเรียนร่วมอย่างถูกต้องของครูผู้สอน เจตคติต่อเด็กที่มีความต้องการพิเศษที่เรียนร่วมกับเด็กปกติในห้องเรียนของผู้บริหาร ครู และผู้ปกครอง จำนวนครูที่มีวุฒิหรือผ่านการอบรมเกี่ยวกับการจัดการศึกษาพิเศษ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก การดำเนินงานตามโครงการ โรงเรียน

แกนนำเรียนร่วม เพิ่งเริ่มดำเนินงานอย่างจริงจังมาไม่นาน อีกทั้งมีจำนวนน้อย โรง การพัฒนา บุคลากรให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการศึกษาพิเศษเป็น ไปโดย่างไม่ต่อเนื่องและไม่ทั่วถึง ประกอบกับมีการ โยกย้ายไปโรงเรียนอื่น หรือเปลี่ยนผู้รับผิดชอบอยู่เรื่อยๆ บุคลากรไม่ได้จบ สาขาการศึกษาพิเศษ จึงทำให้บุคลากร ไม่มีความชัดเจนในการดำเนินการจัดการศึกษาสำหรับ เด็กที่มีความต้องการพิเศษ ประกอบกับ เกรงว่าเด็กพิเศษเหล่านั้นจะทำให้ระดับคุณภาพพลดลง ดังนั้น การที่ผู้บริหาร ครู เพื่อน มีเจตคติที่ดีต่อเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ตลอดจนทัศนคติที่ดี และคุณภาพของครู จึงเป็นปัจจัยสำคัญต่อการจัดการเรียนการสอนนักเรียนที่มีความต้องการ พิเศษ ซึ่งสอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2544 : 24-25) ที่ได้ศึกษา ปัญหาและความต้องการการเรียนร่วม พบว่า ผู้บริหารและครูประจำชั้นของเด็ก พิเศษขาดความรู้ความเข้าใจอย่างลึกซึ้งซึ่งเกี่ยวกับเด็กพิเศษ ผู้บริหาร โรงเรียนไม่เห็นความสำคัญ เท่าที่ควร จึงทำให้โรงเรียน ไม่อยากรับเด็กพิเศษเข้าเรียน ครูผู้สอนยังขาดความชำนาญในการ จัดการศึกษาพิเศษเพราะมีเด็กหลายประเภท ครูผู้สอนยังขาดความมั่นใจในการปฏิบัติงาน เนื่องจากยังขาดความรู้ ทักษะในเรื่องของเทคนิควิธีการ และได้รับการพัฒนาไม่ทั่วถึง และ ต่อเนื่อง รวมทั้งผู้ปกครองไม่ยอมพาเด็กมา โรงเรียนเนื่องจากมีในห่วงเด็กและมีความอายที่มี บุตรพิการ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับ เบลูจา ชลธาร์นนท์ (2548 : 82-83) ที่ได้ศึกษา วิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน ในการดำเนินงานของโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม พบว่า จุดอ่อน ประการหนึ่ง คือ การเตรียมครูและบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถด้านการศึกษาพิเศษ ยังดำเนินการ ได้ไม่เพียงพอกับความต้องการ ในการพัฒนาเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ครูจำนวนมากต้องการฝึกอบรมเพิ่มเติมในการสอนเด็กพิการ ต้องการกรณีศึกษา คัดค้าน และ ความช่วยเหลือและร่วมมือในการพัฒนางานมากขึ้น

2. เปรียบเทียบปัญหาการดำเนินงานจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ในโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม

2.1 ผู้บริหารและครูที่รับผิดชอบเด็กที่มีความต้องการพิเศษ มีปัญหาการ ดำเนินงานจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ทั้งโดยรวมและรายด้าน แตกต่างกัน โดยพบว่า โดยภาพรวมครูที่รับผิดชอบเด็กที่มีความต้องการพิเศษ มีปัญหามากกว่าผู้บริหาร สถานศึกษา ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ในการบริหารจัดการ โรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาได้ดำเนินการตามกรอบการบริหาร โดยใช้โครงสร้างชี้ท ได้แก่ การบริหาร ด้านนักเรียน ด้านสภาพแวดล้อม ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน และด้านเครื่องมือ และ การบริหารจัดการ โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ซึ่งเน้นหลักการกระจายอำนาจและหลักการมี

ส่วนร่วม ตามนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่ได้มอบหมายให้ผู้บริหารสถานศึกษานำไปสู่การปฏิบัติ ทำให้การดำเนินงานของโรงเรียนมีทิศทางชัดเจน ครอบคลุมทุกองค์ประกอบของกรดำเนินงาน ซึ่งหลักการดังกล่าวทำให้เกิดความเชื่อมั่นว่าจะเป็นการบริหารงานที่ก่อให้เกิดประสิทธิภาพ และมีปัญหาน้อย สำหรับครูที่รับผิดชอบเด็กที่มีความต้องการพิเศษนั้น เป็นฝ่ายปฏิบัติ และอยู่ใกล้ชิดกับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ เป็นผู้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้กับเด็ก จึงทำให้รับรู้ปัญหาในการดำเนินงานในด้านต่างๆ นอกจากนี้ การเปลี่ยนครูที่รับผิดชอบบ่อยๆ การโยกย้ายไปโรงเรียนอื่นของครู การมีภาระงานสอนและงานพิเศษมากๆ ทำหน้าที่ทั้งครูที่รับผิดชอบและครูประจำชั้น ครูที่รับผิดชอบไม่ได้ตามไปสอนเด็กในชั้นที่สูงขึ้น เป็นต้น ซึ่งล้วนแต่มีส่วนทำให้ครูที่รับผิดชอบมีปัญหาการดำเนินงานมากกว่าผู้บริหารสถานศึกษา สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ วีระพงษ์ เทียมวงษ์ (2546 : บทคัดย่อ) ที่พบว่าผู้บริหาร โรงเรียน ครูผู้สอนการศึกษา พิเศษ ที่ผ่านการอบรม และครูผู้สอน มีปัญหาในการจัดการศึกษาพิเศษ ทั้งโดยรวม และรายด้าน แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และผลงานวิจัยของ ประภัสสร ทศนพงศ์ (2550 : 80-81) ที่พบว่า ผู้บริหารและครูผู้สอนมีปัญหาการจัดการศึกษาพิเศษด้านการจัดสภาพแวดล้อม แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยพบว่า ครูผู้สอนมีปัญหาการจัดการศึกษาพิเศษมากกว่าผู้บริหารสถานศึกษา ทั้งนี้อาจเนื่องจาก ครูผู้สอนเป็นผู้ที่สัมผัสและสอนเด็กอย่างใกล้ชิด ย่อมเข้าใจปัญหาและความต้องการของเด็กมากกว่าผู้บริหาร

2.2 โรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มหาสารคาม เขต1 ที่เปิดสอนระดับช่วงชั้นที่แตกต่างกัน มีปัญหาการดำเนินงานจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ทั้งโดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมส่วนมากเข้าร่วม โครงการพร้อมๆ กัน แต่มีโรงเรียนเรียนร่วมที่ในโรงเรียนนำร่องจัดการเรียนร่วมเพียงโรงเรียนเดียวเท่านั้น ได้แก่ โรงเรียนชื่นชมพิทยาคาร ต่อมาจึงได้คัดเลือกเพิ่มเติมเป็นอีกสองแห่ง โรงเรียน ดังนั้นการดำเนินงานในแต่ละด้านของโรงเรียนเหล่านี้จึงมีปัญหาด້วยๆกัน เช่น การนำนโยบายสู่การปฏิบัติของโรงเรียน การได้รับงบประมาณสนับสนุนจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานก็ได้รับจัดสรรเท่ากัน การอบรมพัฒนาบุคลากร การนิเทศ ติดตาม ช่วยเหลือ จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ ทองคำ ชุ่มวิจารณ์ (2550 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาการบริหารจัดการเรียนร่วมของโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมจังหวัดลำปาง ที่พบว่า สภาพ

การบริหารจัดการเรียนร่วมของโรงเรียนที่มีการจัดการศึกษาเฉพาะช่วงชั้นที่ 1-2 และช่วงชั้นที่ 3-4 โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาวิจัย ปัญหาการดำเนินงานจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 ในครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

1.1 เนื่องจากผลการวิจัยพบว่าผู้บริหารสถานศึกษายังไม่มีความชัดเจน/ไม่มั่นใจ เกี่ยวกับการคิดแยกเด็กที่มีความต้องการพิเศษ การไม่ได้รับการพัฒนาอย่างทั่วถึงและต่อเนื่อง ดังนั้นควรศึกษาเอกสาร นโยบาย แนวทางการจัดการเรียนร่วมให้เกิดความเข้าใจ ความชัดเจน และสามารถให้คำแนะนำ ช่วยเหลือครูผู้สอนได้

1.2 ผู้บริหารโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม ควรมีการประชุม ปรึกษาหารือกับผู้ที่เกี่ยวข้อง เช่น ผู้ปกครอง ครูผู้สอน ครูที่รับผิดชอบ นักเรียน เพื่อทำความเข้าใจและให้ความร่วมมือกัน ในการแก้ปัญหาและพัฒนาเด็กที่มีความต้องการพิเศษ โดยไม่ควรปล่อยให้เป็นการละเลยของครูที่รับผิดชอบเพียงลำพัง

1.3 หน่วยงานที่รับผิดชอบ ได้แก่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 ศูนย์การศึกษาพิเศษจังหวัดมหาสารคาม ภาควิชาการศึกษาพิเศษมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ควรมีการนิเทศ ติดตามผลการดำเนินงานการจัดการเรียนร่วมอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้คำปรึกษาและช่วยเหลือ จัดอบรม สัมมนา เพื่อเพิ่มพูนความรู้ เทคนิคต่างๆ ในการจัดการเรียนการสอน ตลอดจนประสานการดำเนินงานดูแลเด็กพิเศษ แก่ครูผู้สอนและผู้บริหารโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาการพัฒนาครูผู้สอนให้มีการวิจัยในชั้นเรียนเกี่ยวกับการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ

2.2 ควรมีการศึกษาวิจัยที่ส่งผลต่อจัดการศึกษาให้กับเด็กที่มีความต้องการพิเศษในแต่ละประเภท